

Καυχάσθαι ει μή εν τω σταυρώ του Κυρίου (Γέροντας Βασίλειος Γοντικάκης, Προηγούμενος Ι.Μ. Ιβήρων)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Είδα άνθρωπον εν Χριστώ, προ ετών δεκατεσσάρων, αρπαγέντα τον τοιούτον εως τρίτου ουρανού». Ηρπάγη στον Παράδεισο -με το σώμα ή χωρίς το σώμα, δεν ξέρω, ο Θεός ξέρει-. Και άκουσε άρρητα ρήματα που δεν είναι δυνατόν να λεχθούν με ανθρώπινη γλώσσα. «Υπέρ του τοιούτου καυχήσομαι, υπέρ δε εμαυτού ου καυχήσομαι, ει μη εν ταις ασθενείαις μου». Αυτή η εμπειρία τον σφράγισε για πάντα. Θυμαται ακριβώς πότε έγινε («προ ετών δεκατεσσάρων»). Αυτή τον τρέφει συνεχώς· αποτελεί την πεμπτουσία της ζωής του· την πηγή της θεολογίας και του κηρύγματος του. Μπορούμε να πούμε οτι αυτή η αρπαγή «εως τρίτου ουρανού» είναι η δεύτερη -και σημαντικότερη- κλήσι του Αποστόλου από τον Κύριο. Μετα από αυτή την εμπειρία και τη σχέσι του με τα άρρητα μυστήρια, ο Κύριος επέτρεψε, «ίνα μη υπεραίρηται» ο Απόστολος, να τον βρή κάποιος ανυπόφορος πειρασμός· «σκόλοψ τη σαρκί, άγγελος σατάν».

Γι' αυτό το θέμα παρεκάλεσε τρεις φορές τον Κύριο να τον απαλλάξει από τη δοκιμασία. Αλλά ο Κύριος του είπε: «Αρκεί σοι η χάρις μου· η γάρ δύναμής μου εν

ασθενεία τελειούται». Και ο Παύλος, αντιλαμβανόμενος τον λόγο του Κυρίου, καταλήγει: «Ήδιστα ουν μάλλον καυχήσομαι εν ταις ασθενείαις μου, ίνα επισκηνώση επ' εμέ η δύναμις του Χριστού...Όταν γάρ ασθενώ, τότε δυνατός ειμι». Αυτή είναι η εν Χριστώ ελευθερία. Το ευαγγέλιο της χαράς. Η καινή κτίσις, ο Παράδεισος για όλους. Αυτή είναι η ανατροπή της πεπτωκυίας καταστάσεως και λογικής: να καυχάσαι για τα βάσανα και τις δοκιμασίες. Να είσαι δυνατός, όταν ασθενής. Έτσι, ο Παύλος, ως νέος Μωυσής κατερχόμενος από το όρος της θείας αρπαγής, καταγράφει τον νέο νόμο της Χάριτος, όχι πάνω σε πέτρινες πλάκες, αλλά πάνω στις πλάκες της ανθρώπινης καρδιάς (βλ. Β' Κορ. 3, 3). Τα άρρητα ρήματα που άκουσε φανερώνονται με αυτή τη θεία αλλοίωσι και την άκρα ταπείνωσι στη ζωή και στη διαγωγή του. Φανερώνει και ζή το γεγονός ότι καταργήθηκε ο θάνατος, με το να ομολογή: «Όταν ασθενώ, τότε δυνατός ειμι»· και όταν πεθαίνω για τον Χριστό, τότε πραγματικά ζώ.

«Εμοί μη γένοιτο καυχασθαι ει μη εν τώ σταυρώ του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, δι' ου εμοί κόσμος εσταύρωται καγώ τώ κόσμω» (Γαλ. 6, 14). Πέθανε ο κόσμος, εσταύρωται, δεν υπάρχει για τον Παυλο. Πέθανε ο Απόστολος για τον κόσμο, εσταύρωται, δεν υπάρχει γι' αυτόν. Έτσι, όντως υπάρχει, ζή αληθινά ο Απόστολος. Και υπάρχει γι' αυτόν ο κόσμος. Έχει ο Παύλος την απάθεια του κεκοιμημένου και την άκρα ευαισθησία εκείνου που, «ως εκ νεκρών ζών» (πρβλ. Ρωμ. 6, 13), μετέχει στην όντως ζωή και βοηθεί τον σύμπαντα κόσμο. Γι' αυτό, όταν ο Κύριος, τη Μεγάλη Παρασκευή, βρίσκεται νεκρός επάνω στον Σταυρό, μετά το «τετέλεσται» – εκείνη τη στιγμή που δεν μπορούμε να αρθρώσωμε λέξι – παίρνει τον λόγο ο Παύλος. Μάλλον, η Εκκλησία δίδει τον λόγο στον Απόστολο των εθνών. Και εκείνος μιλά «εν φόβω και τρόμω» για τον λόγο του Σταυρού. Και το κήρυγμά του δεν γίνεται «καθ' υπεροχήν λόγου ή σοφίας... αλλ' εν αποδείξει πνεύματος και δυνάμεως» (Α' Κορ. 2, 1-4). Ομολογεί ότι δεν ξέρει τίποτε αλλο, παρά «μόνον Ιησούν Χριστόν και τούτον εσταυρωμένον» (Α' Κορ. 2, 2). Και ξέρει τον Χριστόν εσταυρωμένον, επειδή και ο ίδιος ο Παύλος είναι εσταυρωμένος. Γι' αυτό, με τον λόγο και τη σιωπή του λέει ξεκάθαρα: «Ο λόγος γάρ ο του σταυρού τοίς μέν απολλυμένοις μωρία εστι, τοις δε σωζομένοις ημίν δύναμις Θεού εστι» (Α' Κορ. 1, 18): Για τους Ιουδαίους, που θέλουν σημεία, είναι σκάνδαλο. Για τους Έλληνες, που ζητούν σοφία, είναι μωρία. Για τους πιστούς, Ιουδαίους και Έλληνες, είναι Θεού δύναμις και Θεού σοφία. Και συνεχίζει: «Απολώ την σοφίαν των σοφών και την σύνεσιν των συνετών αθετήσω». Ούτε η ανθρώπινη σοφία μας σώζει, ούτε η σύνεσι μας αρκεί. Μας σώζει ο εσταυρωμένος Χριστός, η εσταυρωμένη Αγάπη, που είναι για όλους, Ιουδαίους και εθνικούς, Θεού δύναμις και Θεού σοφία. «Νύν κρίσις εστι του κόσμου» (Ιω. 12, 31), του πιστού και του απίστου· του εγγύς και του μακράν. Μας κρίνει η Αγάπη, που «ουδέποτε εκπίπτει» (Α' Κορ. 13, 8). Κατα το

Πάθος «ψευδή πορφύραν περιβάλλεται ο περιβάλλων τον ουρανόν εν νεφέλαις»[1].

Τον ντύσαμε όλοι με ψεύτικη πορφύρα, ψεύτικη ευσέβεια και θεολογία. Όμως στο κέντρο της ψευτιάς και της διαστροφής μας υπάρχει η αναλλοίωτη αλήθεια της Αγάπης, που ως μεγάλη έκρηξι παρουσιάζεται. Δημιουργεί τον κόσμο, τον συγκροτεί, τον συγκρατεί, τον αυξάνει. Και εν τέλει τον μεταμορφώνει σε καινή κτίσι.

«Εν γάρ Χριστώ Ιησού ούτε περιτομή τι ισχύει» (Ιουδαϊσμός), «ούτε ακροβυστία» (Ελληνισμός), «αλλά καινή κτίσις» (Γαλ. 6, 15). «Τα αρχαία παρήλθεν... Γέγονε καινά τα πάντα» (Β΄ Κορ. 5, 17). Μεταβαίνουμε από την υποτιθέμενη σοφία στην πραγματική σωτηρία. Και από την αναζήτησι των σημείων, ως θαυμάτων, στην πλησμονή της ζωής. Εδώ πεθαίνει και ανασταίνεται νέος όλος ο Ιουδαϊσμός. Εδώ πεθαίνει και ανασταίνεται νέος όλος ο Ελληνισμός. Πεθαίνει η μεταξύ τους έχθρα και ανατέλλει η ειρήνη και η συμφιλίωσι. «Εν γάρ Χριστώ Ιησού ούτε περιτομή» (Ιουδαϊσμός) «τι ισχύει, ούτε ακροβυστία» (Ελληνισμός), «αλλά πίστις δι' αγάπης ενεργουμένη» (Γαλ. 5, 6). Την ώρα αυτή του μεγάλου Σαββατισμού, της απολύτου σιγής, όλα είναι αληθινά, όλα πάναγνα και αδελφωμένα. Νίκησε η Αγάπη. Νίκησε για μας Αυτός τον οποίο εμείς σταυρώσαμε. Αυτός είναι ο Βασιλεύς της Δόξης· νεκρός επί του ξύλου του Σταυρού. «Αυτός εστιν η ειρήνη ημών, ο ποιήσας τα αμφότερα εν και το μεσότοιχον του φραγμού λύσας... διά του σταυρού, αποκτείνας την έχθραν εν αυτώ»(Εφ. 2, 14-16). Απέκτεινε την έχθραν εν τη εαυτού σαρκί, όχι του άλλου. Και έφερε την αληθινή λύτρωσι και ειρήνη στον κόσμο.

Το εν Χριστώ του Παύλου, δηλαδή η Καινή Κτίσις, καταργεί τα δεσμά της όποιας δουλείας, όπως και τή φενάκη της όποιας ελευθερίας, χαρίζοντας στον άνθρωπο από τώρα την ελευθερία του μέλλοντος αιώνας. «Ο γάρ εν Κυρίω κληθείς δούλος, απελεύθερος Κυρίου εστίν· ομοίως και ο ελεύθερος κληθείς δούλος εστι Χριστού» (Α΄ Κορ. 7, 22). «Ουκ ενι Ιουδαίος ουδέ Έλλην, ούκ ένι δούλος ουδέ ελεύθερος, ούκ ένι άρσεν και θήλυ· πάντες γάρ υμείς εις εστε εν Χριστώ Ιησού» (Γαλ. 3, 28). «Βλέπετε γάρ την κλήσιν υμών, αδελφοί» (Α΄ Κορ. 1, 26). «Επειδή γάρ εν τη σοφία του Θεού ούκ εγνω ο κόσμος διά της σοφίας τον Θεόν, ευδόκησεν ο Θεός διά της μωρίας του κηρύγματος σώσαι τους πιστεύοντας» (Α΄ Κορ. 1, 21). «Η γάρ σοφία του κόσμου τούτου μωρία παρά τώ Θεώ εστι» (Α΄ Κορ. 3, 19). Γι' αυτό, «τα μωρά του κόσμου εξελέξατο ο Θεός, ίνα καταισχύνη τους σοφούς, και τα ασθενή του κόσμου εξελέξατο ο Θεός, ίνα καταισχύνη τα ισχυρά» (Α΄ Κορ. 1, 27). Έτσι, παίρνει θάρρος και ελπίδα κάθε αδύνατος και συντετριμμένος. Και μπορεί να βοηθηθή, για να συνέλθη, κάθε κατά φαντασίαν σοφός και ισχυρός. Και «τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα εξελέξατο ο Θεός, και τα μη όντα, ίνα τα όντα καταργήση» (Α΄ Κορ. 1, 28). Εδώ φτάνουμε στην άκρα μεγαλειότητα της θεϊκής κλήσεως. Κάτι

που θυμίζει την εκ του μη όντος παραγωγή των πάντων.

Ο Θεός καλεί τα μη όντα, τα ανύπαρκτα. Και δεν υπάρχει θεϊκότερη πράξι από την ταπείνωσι, που σε φέρνει στην ανυπαρξία, ή την (επ' ελπίδι) αποδοχή της δοκιμασίας που σε ελευθερώνει. «ίνα τα όντα καταργήση». Και δεν υπάρχει μεγαλύτερη ευλογία για τα όντα από την ίδια την κατάργησί τους. Τα όντα δεν υποφέρουν αυτή την ύπαρξι έξω από τη λειτουργική χάρι. Τα όντα αξίζουν και περιμένουν μια ευλογία. Και αυτή είναι η κατάργησί τους, να σταματήσει η κατάστασι της φθοράς. Και να πετύχουν τον λόγο της υπάρξεώς τους. Και δεν περιμένουν τήν οποιαδήποτε κατάργησι, ούτε από τον οποιοδήποτε, αλλά από τα μη όντα (τα ανύπαρκτα) που πέτυχαν αυτή την επιστροφή τους στο μη είναι, με την ολοκληρωτική ταπείνωσι και ευγνώμονα προσφορά τους στον Θεό. Και τώρα καλούνται στην ύπαρξι από τον ίδιο τον Θεό. Έρχονται στον παράδεισο της Καινής Κτίσεως απ' Αυτόν.

Γι' αυτό, καυχώνται μόνο για τον Θεό. Αυτόν έχουν μόνη παρηγοριά και δύναμί τους. Είναι ευαίσθητα και παντοδύναμα, επειδή είναι ασθενή και θεοκίνητα. Όπως ο Παύλος, που ομολογεί: «Όταν ασθενώ, τότε δυνατός ειμί». Όλη η κτίσις περιμένει την απελευθέρωσί της εκ του νόμου της φθοράς από αυτά τά ελεύθερα τέκνα τού Θεού. Αν κάποιος καυχάται για τις ικανότητες και τις επιτυχίες του και εάν μένη σ' αυτόν τον αυτοθαυμασμό, συνειδητα ή ασυνείδητα, τότε αποξενώνεται από το σύνολο, φανερώνει πόσο είναι πνευματικά ανεπαρκής και επικίνδυνος, έστω και εάν παρουσιάζεται ως πνευματικός ηγέτης. Τον εαυτό του βασανίζει, καταδικάζοντάς τον στη φυλακή της φιλαυτίας. Και τους άλλους πληγώνει και υποτιμά.

Όταν όμως καυχάται για τον σταυρό του Κυρίου, όπως ο Παύλος· όταν καυχάται και χαίρεται για τις ασθένειες και τους πόνους του, που τον κάνουν κοινωνό της θείας χάριτος· τότε είναι σαν να καυχάται και να χαίρεται για όλους τους ασθενείς και πονεμένους. Είναι χαρά για όλο τον κόσμο, γιατί δείχνει ότι για όλους υπάρχει ελπίδα σωτηρίας, τη στιγμή που, μέσα στην Καινή Κτίσι, μεταβάλλονται σε προσόντα οι δοκιμασίες και τα βάσανα.

1. Τριώδιον, Μ. Παρασκευή, Ακολουθία αγ. Παθών, αντίφωνον ιε'.

Από το βιβλίο Φως Χριστον φαίνει πάσι, εκδ. Ι. Μ. Ιβήρων.

Πηγή - αναδημοσίευση: Μηνιαίο περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, «Πειραϊκή Εκκλησία», έτος 25^ο, τ.269, Απρίλιος 2015, σελ. 38-39.